

Luster Kommune

Kommunedelplan for avløp 2016 – 2025

DEL 1 Generell del

Kommunestyret 17.12.15, arkivsak 15/944
Gjeldande frå: 01.01.16

Vedtak sak 89/15
Sist endra: 01.12.15
Gjeld frå: 01.01.16 -31.12.25

INNHALD	2
SAMANDRAG	4
DEL 1 GENERELL DEL	5
1 INNLEIING	5
2 BAKGRUNN OG ANSVARSOMRÅDE	6
2.1 Bakgrunn	6
2.2 Ansvarsområde avlaup Luster kommune og andre aktører	7
3 RAMMEVILKÅR	9
3.1 Internasjonale avtalar, direktiv, lover, forskrifter og rundskriv	9
3.1.1. Lover og forskrifter avløp	9
3.1.2 EU sitt vanndirektiv	9
3.2 Vassmiljø	10
3.3 Klimaendringar	10
3.4 Overvasshandtering	11
3.5. Kommunale avløpsanlegg	12
3.6 Gjeldande utsleppsløyve	13
3.6.1. Kommunale utsleppsløyve	13
3.6.2. Private utsleppsløyve	13
4 MÅL OG PLANPROSESS	15
4.1 Hovudmål kommunedelplan avløp	15
4.2 Delmål	15
4.3 Planprosessen	136
4.4 Eksisterande tilhøve-rammevilkår, anlegg og resipient	137
4.5 Dimensjonering avløpsanlegg-behov for utbygging	137
4.6 Resipientar i Luster kommune	188
4.6.1 Resipientundersøkingar	138
4.6.2 Dalselvi	139
4.6.3 Fortunvassdraget	139
4.6.4 Lustrafjorden	139
4.7 Spreidd busetnad	20
4.8 Kommunale avløpsanlegg	21
4.8.1 Hestehagen	21
4.8.2 Drægni	21
4.8.3 Skjolden	21
4.8.4 Dale	22
4.8.5 Høyheimsvik	22
4.8.6 Gaupne	23
4.8.7 Jostedal skule og samfunnshus	23
4.8.8 Gjerde	23
4.8.9 Breheimsenteret	24
4.8.10 Lundshaugen, Indre Hafslo	24
4.8.11 Solvorn	25
4.8.12 Veitastrond skule	25
4.8.13 Veitastrond ved kommunalt byggjefelt	26
4.9 Private avløpsanlegg	26
4.9.1 Turtagrø hotell	26
4.9.2 Skogadalsbøen	27
4.9.3 Vassbakken kro og camping	27
4.9.4 Skjolden brygge	27

4.9.5	Bolstad camping	28
4.9.6	Luster fjordhytter	28
4.9.7	Nes camping	28
4.9.8	Viki fjordcamping	28
4.9.9	Nigardsbreen camping og hytter	29
4.9.10	Bretun	29
4.9.11	Toalettanlegg ved Nigardsbreen	29
4.9.12	Jostedal camping	30
4.9.13	Jostedal kraftverk, Myklemyr	30
4.9.14	Tørvis Fjordhotell	30
4.11	Slamhandsaming	31
4.12	Administrative og organisatoriske tilhøve	31
5	TILTAK OG KOSTNADER	33
5.1	Generelt	32
5.2	Reinseanlegg.	32
5.3	Kostnadar.	32
6	BAKGRUNN FOR HANDLINGSPLAN	33
6.1	Foreslåtte tiltak	33
7	REFERANSAR	35
DEL 2 HANDLINGSPLAN		
1	Organisatoriske tiltak og driftstiltak	1
2	Kommunale strakstiltak	1
3	Investerings- og planleggingstiltak	2
4	Årsgebyr	3
5	Framskrivning	3

Framsdebilete frå Ny kloakkpumpepestasjon på Lyngmo, ferdigstilt 2015.

SAMANDRAG

Luster kommune har om lag 5118 innbyggjarar. Over halvparten av husstandane i kommunen er knytta til kommunalt avløpsnett.

Transportsystemet for vatn og avløp er i hovudsak i materialteknisk god stand.

Kommunen har eit stort reinseanlegg plassert i Solvorn med kloakk frå store deler av Hafslo og Solvorn. I tillegg til mange mindre anlegg med slamavskiljar, biologiske anlegg og infiltrasjonsanlegg. Storparten av utsleppa er djupvassutslepp til Lustrafjorden.

Luster kommune ønskjer fleire abonnentar til kommunalt nett, men innser at grunna beliggenheit vil det framleis vere ein del private anlegg òg i framtida. Der det er tilgjengleg skal eigedomar med private anlegg koplast til.

Prioritert framover.

Byte ut gamle, utdaterte pumpestasjonar

Nye reinseanlegg ved behov anten grunna naudsynt fornying eller auke i tal abonnentar tilknytta

Utsifting av leidningar som fungerer som «flaskehals» i systemet

Hus over alle stasjonar

Betre registrering av alle private avlaupsanlegg

Fleire stasjonar og målepunkt tilknytta kommunen sitt overvakingsanlegg (SD-anlegg)

Naudsynt oppgradering ved etablering av nye byggjefelt

Hovudplanen skal vere eit «levande dokument» som skal nyttast i dagleg drift og for å planlegge og prioritere tiltak. I tillegg bør det vere opning for uforutsette strakstiltak ettersom avløpssektoren er i stadig endring og «uventane ting kan skje».

DEL 1 GENERELL DEL

1 INNLEIING

Kommunedelplan for avløp er kommunen sitt overordna og styrande dokument for avløpssektoren i Luster kommune. Planen er styrande for gjeldande prioriteringar i kommunen sitt arbeid med budsjett og økonomiplan.

Hovudføremål med utarbeiding av planen er:

- ✓ å kartleggje gjeldande avløpstilhøve i Luster kommune både privat og kommunalt
- ✓ å liste opp forslag til berekraftige, naudsynte og gode tiltak for oppsamling, reinsing og utslepp av avløpsvatn i heile kommuna som tilfredsstillar gjeldande krav.
- ✓ at hovudplanen er basert på innspel frå innbyggjarane i tillegg til å vere politisk og administrativt forankra
- ✓ å vere realistisk i høve økonomiplan/budsjett

Eksisterande hovudplan for avløp gjeld for perioden 2004-2015. I denne planen er svært mange tiltak gjennomført, i tillegg til oppfølging av ein del naudsynte andre tiltak i perioden. Med ny plan er det særleg viktig å leggje vekt på å ha eit nyttig og fleksibelt arbeidsverktøy både for planlegging av dagleg drift, prosjektering av nye anlegg og vedlikehald/fornyng av eksisterande anlegg i planperioden.

Kommunen la i april 2015 tidlegare rapport frå 2004-2015 ut på høyring med oppmoding om innspel frå innbyggjarane. Det kom inn to innspel. I tillegg er det informert om planen på fleire hald og gjennomført fleire møter både arbeidsgruppa og prosjektgruppa.

Arbeidsgruppa var samansett av:
Prosjektleder og avd. ingeniør eigedom
Driftsoperatørar vatn og avlaup

Prosjektgruppa var samansett av:

- plansjef
- prosjektleder og avd. ing eigedom
- leder teknisk drift
- rådgjevar eigedom
- landbrukssjef
- kommuneoverlege

Kommuneoverlege og landbrukssjef har delteke etter behov. Deltakarar i prosjektgruppa har før framlegging til politisk handsaming hatt planen på intern høyringsrunde og innkomne merknader er innarbeidd i planen.

2 BAKGRUNN OG ANSVARSOMRÅDE

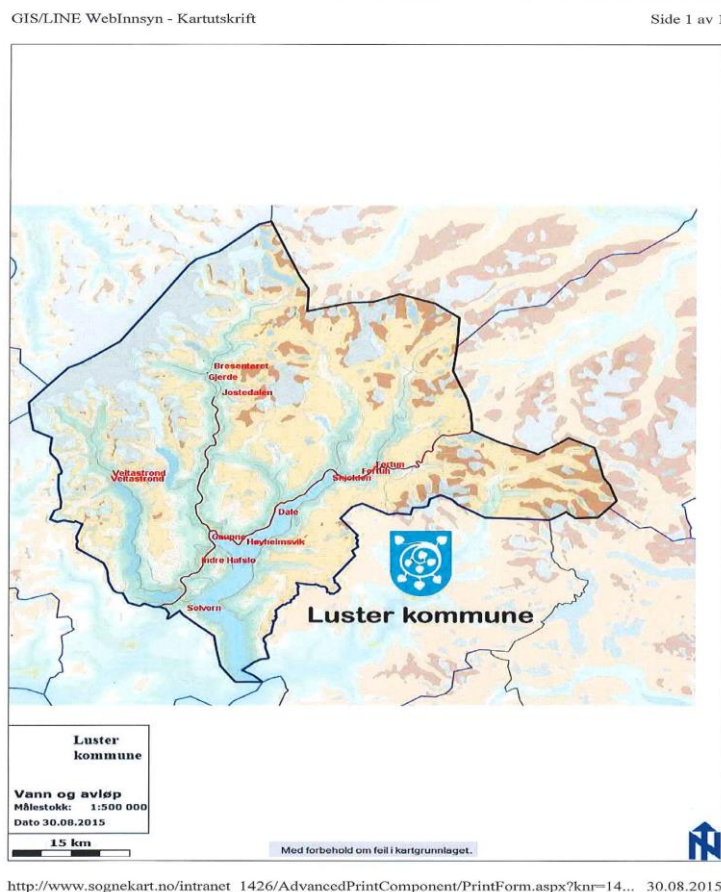
2.1. Bakgrunn

Luster er ein vidstrakt kommune på 2 706 m² med kommunesenter, 2 bygdesenter og 6 bygdelag. Luster hadde i 4.kvartal 2014 5 118 innbyggjarar. Folketeljningane viser ei indre sentralisering med aukande folketal i Gaupne og Hafslo og nedgang i dei andre bygdene.

Luster kommune har rundt 72 200 meter med avlaupsleidningar fordelt i Fortun, Skjolden, Dale, Høyheimsvik, Gaupne, Jostedalen, Indre Hafslo, Hafslo, Solvorn og Veitastrond. Frå kommunesenteret Gaupne er det om lag 3 mil inn til Fortun og Jostedalen og 4,6 mil inn til Veitastrond.

Størsteparten (45 mil) av leidningane er lagt mellom 1980 og 1999. 10 mil er lagt etter 2000. Minimalt av leidningsnett er frå før 1960. Tilstanden på nettet er variabelt. Behovet for fornying er til stades. Transportsystemet består i tillegg av kummar, pumpestasjonar, fordrøyningsbasseng, og overløpssystem.

Luster kommune har 12 kommunale avløpsanlegg med utslepp både til ferskvatn og sjø. Kommunen har ved investeringar på avløpssida prioritert oppsamling og transport av avløpsvatn fram til djupvassutslepp i sjø. Dette er gjennomført på 5 anlegg; Solvorn, Gaupne, Skjolden, Høyheimsvik og Dale. I dag er det 7 kommunale anlegg med utslepp til ferskvassresipientar, 3 i Jostedalen, 1 på Indre Hafslo, 1 i Fortun og 2 på Veitastrond. Det er generelt svært lite problem med drifta av eksisterande avløpsanlegg i kommunen.

Luster kommune har i tillegg vedlikehald av 50 kloakkpumpestasjonar. Dei aller fleste av desse er ikkje knytta på driftsovervakingsystemet. Kommunen ser jamleg vedlikehald av anlegg og leidningsnett som ein svært viktig del av det førebyggjande arbeidet. Dette kan ikkje bli nedprioritert framover!

Bilete 1. Nedsetjing av ny pumpestasjon Lyngmo 2014.

2.2. Ansvarsområde avlaup Luster kommune og andre aktørar:

Staten har i dei seinare år hatt ein gjennomgang og ny fordeling av ansvar og mynde innan avløpssektoren. Frå 2007 vart meir av ansvaret for miljøforvaltninga lagt til lokalt nivå. Samstundes har Norge som ein konsekvens av felles europeisk regelverk gradvis gått frå prinsippet om "resipienttilpassa avløpspolitikk". Med få unntak er det no etablert felles europeiske reinsekra. Dette medfører at samstundes som mange kommunar har fått auka ansvar, har ein fått redusert mynde med omsyn til korleis ein skal nå lokale miljømål.

Rådmann-plan:

- Plan og bygningslova; m.a. krav til bortleiing av avløpsvatn og tilknytning til kommunalt nett
- Ureiningslova med forskrifter; handsame søknadar om utslepp frå mindre avløpsanlegg. Inntil 10 000 pe til sjø og inntil 2 000 til ferskvatn/elvemunning.

Kommunehelsetenesta:

- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseoven)

Rådmann-Eigedom:

- Lov om kommunale vatn og kloakkavgifter
- Ureiningsforskrifta Avløp del 4 og 4A.
- Forskrift om vass og avløpsgebyr i Luster kommune
- Årsgebyr for vatn og avløp vert vedteke i kvart årsbudsjett
- Ureiningslova

- I samsvar med lokale føresegner, open brenning
- Forskrift om utslepp av mindre avløpsanlegg
- Ansvarleg tilsynsmynde for utslepp av oljehaldig avløpsvatn.
- Mynde til å stille krav om påslepp til kommunalt nett.

Teknisk drift:

- Ansvar for drift og vedlikehald av kommunale avløpsanlegg etter gjeldande prosedyrer

Rådmann-Landbruk:

- Lov om vern mot ureiningar og om avfall
- Alle oppgåver som ureiningsmyndigheit med unntak av offentleg påtale og § 22 og 23.

SIMAS:

Kommunalt avløpsslam vert henta og levert etter faste avtalar med Simas IKS, interkommunalt samarbeid.

Miljødirektoratet; hovudoppgåve er å redusere klimagassutslepp, forvalte norsk natur og hindre ureining. Fylkesmannen er deira ytre apparat som dei styrer og rettleiar. Dei rettleiar òg mellom anna kommunar og fylkeskommunar. Forvaltar ureiningslova.

Fylkesmannen (FM): Gjer løyve til utslepp av avløpsvatn frå større tettbebyggelse over 10 000 personekvivalentar (pe) til sjø og over 2 000 til ferskvatn/elvemunng. Mynde for utslepp av fotokjemikalie- og amalgaminnhaldig avløpsvatn. Rettleiar kommunane.

Klima- og miljødepartementet (KLD) har ansvaret for blant anna klimapolitikk, overgjødsling og oljeforurensing, helse- og miljøfarlege kjemikalie, avfall og gjenvinning, og internasjonalt miljøvernsamarbeid. KLD har hovudansvaret for å ivareta heilheita i regjeringens klima- og miljøpolitikk.

3 Rammevilkår

3.1. Internasjonale avtalar, direktiv, lover, forskrifter og rundskriv

Ansvar for kommunalt avlaupssystem i Luster er som tidlegare nemnt i hovudsak ivaretatt av eigedom, teknisk drift, landbruk og planavdelingen. Luster kommune arbeider kontinuerleg med å leggje til rette for bustadbygging og fortetting i eksisterande område. Dette kan vere ei utfordring med tanke på eksisterande avløpssystem.

3.1.1 Lover og forskrifter avløp

Kommunalt avløp vert regulert av ein rekke lover og forskrifter. Dei viktigaste er **plan- og bygningslova, ureiningslova, ureiningsforskrifta del 4, vassforskrifta og gjødselvarforskrifta**.

I tillegg gjeld:

Drikkevassforskrifta

Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter, sentralt

Lov om vassdrag og grunnvann

Lov om folkehelsearbeid

Arbeidsmiljølova

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vassforskrifta)

Forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerheitsarbeid i veksemda (IK-forskrift)

Forskrift om miljøretta helsevern

Forskrift va-gebyr, Luster kommune

Felles Va-norm Luster, Høyanger, Balestrand, Leikanger og Sogndal kommune

Standard abonnementsvilkår teknisk og administrativt

Lokale utsleppsløyve

og ein rekke norske standarder som beskriv ulike tekniske løysingar og metodar meir i detalj.

3.1.2 EU sitt vanndirektiv

Den norske vassforskrifta er gjeldande i norsk rett. Men sidan Norge, gjennom EØS-avtalen, har forplikta seg til å følgje EU sitt vanndirektiv vil EFTAs overvåkingsorgan følgje med på kva Norge gjer. Eu sitt rammedirektiv for vatn har hovudmål å sørge for av medlemsstatane tryggjer, og om naudsynt, betrar miljøstatus i alt ferskvatn, brakkvatn, kystnært vatn og grunnvatn. Rammedirektivet vart gjort gjeldande frå år 2000 og vart del av EØS-avtalen. Dette rammedirektivet er overordna t.d. avløpsdirektivet

Dersom kommunane ikkje følgjer dei internasjonale krava kan den norske stat bli kritisert og dersom nokon bryt direktivet kan det til og med bli tal om rettssak.

Det er starta opp arbeid med utarbeiding av forvaltningsplan og tiltaksprogram for vassområda i Sogn vassregion og desse skal vere ferdig utarbeidde og vedteke innan utgangen av 2015.

Kommunane sine oppgåver/ansvar knytta til utarbeiding av forvaltningsplan med tiltaksprogram vil i utgangspunktet vere:

- ✚ Utgreie forslag til miljøforbetrande tiltak for sitt ansvarsfelt/levere materiale til tiltaksanalysen.
- ✚ Utgreie premissane for fastsetting av miljømål.
- ✚ Delta i vassregionutvalet.
- ✚ Delta i vassområdeutvala.
- ✚ Gjennomføre og finansiere tiltak for sitt ansvarsfelt (avløp, drikkevatt, landbruk, kommunen sitt ansvarsområde om ureiningsforskrifta m.m.).
- ✚ Rapportere til vassregionmyndigheita
- ✚ Saman ha leiarrolla i vassområdeutvala.

Meir informasjon om vassressursdirektivet på www.vannportalen.no .

3.2 Vassmiljø

Dei ulike hovudtypane ureiningar opp mot utslepp av avløpsvatn er:

Næringssalt og organisk materiale. Auka tilførsel gjer auka produksjon av alger og plantep plankton (overgjødsling). Vert denne for stor kan dette føre til at oksygenet i vatnet vert oppbrukt når algene og/eller organisk materiale vert brote ned. Tradisjonelt er det denne typen ureining som har vore i fokus i samband med reinsing av kommunalt avløpsvatn (Nordsjøavtalen og EU-direktiv).

Mikrobiologisk ureining, er vatnet sitt innhald av organismar, til dømes bakteriar, virus og parasittar som kan innebere smitterisiko. Denne typen ureining er særleg aktuell med omsyn til badevasskvalitet samt kvalitet på mat frå sjøen.

Miljøgifter. Til dømes frå ulike industriutslepp, samt påslepp av ulike kjemikalier, sprøytemiddel, medisinar frå abonnentar til avløpssystemet. Det meste av det kommunale avløpsvatnet vert slept ut i sjøresipient (Sognefjorden). Resipienten vert karakterisert som god.

Ulemper ved utslepp av avløpsvatn i Luster kommune vil i hovudsak vere knytt til ureining i resipient som følgje av ikkje tilfredsstillande reinsing av kommunalt avløpsvatn og/eller grunna overløp frå avløpskummar/pumpestasjonar.

Ein vil i tillegg kunne ha utfordringar knytt til ureining frå små, separate (private) avløpsanlegg. Undersøkingar av separate avløpsanlegg i ein del andre kommunar i landet syner generelt dårleg tilstand på slike anlegg derfor kan ein anta dårleg reinseeffekt og vesentlege utslepp/ureining frå slike private anlegg her og.

3.3 Klimaendringar

Med auke i drivhuseffekten er det venta at det i mange 10-år framover vil vere auka og meir intens nedbør over landet. Klimaprognosar tilseier ei auke i nedbørvolum her på Vestlandet med inntil 20-30% på årsbasis. Ekstremhendingane vil kunne auke med 40-60% i intensitet, det vil seie kraftig auke i intensitet for dei dimensjonerande nedbørhendingane. Historiske data frå nedbørsmålingar viser at ein dei siste 10 åra har

hatt ei markert auke i nedbørsvolum, og at ekstremhendingane kjem stadig oftare. Utviklinga er såleis allereie ein realitet ein må ta omsyn til mellom anna ved planlegging av vass- og avløpsanlegg.

Klimaendringane vil mellom anna kunne medføre auke i overløpsdrift/ureining av resipientar, auka flomfare, auka belastning på avløpssystemet og redusert kapasitet på leidningsanlegg og utsleppsanlegg som kan bli påverka av flom og/eller høgare vassnivå i vassdrag og grunnvatn. Klimaendringar vil og kunne medføre vesentleg auke i havnivå, noko som vil kunne påverke drift og gjennomføringsevne for avløpsanlegga.

For å redusere og motverke negative effektar av klimaendringar, må ein ta omsyn til desse ved planlegging av nye VA-anlegg og ved tiltak på eksisterande anlegg. Det må nyttast heilskaplege løysingar der særleg arealplanlegginga er ein viktig faktor for å få gode resultat.

3.4 Overvasshandtering

Tradisjonell handtering av overvatn (dvs. regn og smeltevatn) har vore basert på å lede vatnet raskast mogeleg bort i lukka rørsystem. Det har mellom anna medført :

- ✚ Auka avrenning i mengde og intensitet
- ✚ Auka erosjonsfare
- ✚ Dårlegare vasskvalitet
- ✚ Overløpsutslepp/auka ureining
- ✚ Redusert landskapsmessig og estetisk kvalitet, og forringing av økologisk miljø
- ✚ Seinka grunnvasstand

Luster kommune ser det som svært viktig å setje fokus på overvatn. Overvatn er ein ressurs som kan utnyttast som eit positivt element i samanheng med utarbeiding av kommunedelplanar, regulerings-planar, byggjeplanar m.v. Planlegging av overvasshandtering krev tverrfagleg samarbeid. Samordning med arealplanlegginga er naudsynt. Prinsipp og løysingar for overvasshandtering bør vurderast i arealplanar, gjerne med utarbeiding av eigne prinsippplanar, flom-/drensplanar og liknande. Norsk Vann BA sin rettleiar for overvasshandtering (rapport 162/2008) skal nyttast som utgangspunkt for planlegging av overvasshandtering.

Løysingar for lokal handtering av overvatn skal alltid vurderast, og opne løysingar skal vere hovudprinsipp framfor lukka system. Eksisterande flomvegar skal oppretthaldast og i arealplanar må det takast omsyn til flomvegar og at flomutsette areal ikkje vert bebyggt. Klimaendringar, fortetting av bebygde område og utbygging av nye område med auka areal med tette flatar, vil kunne medføre auka avrenning og auka tilførsle av framandvatn til avløpssystemet.

Kommunen ønskjer å arbeide vidare med overvasshandtering og vil vedta ein eige norm for overvasshandtering i Luster kommune. Ansvarleg Rådmann-Plan.

3.5. Kommunale avløpsanlegg

Kommunale anlegg	PE	Tal personar til saman hushaldning	Tal abonnentar avløp	Totalt abonnentar renovasjon	Tilknytingsgrad i %	Resipient
Fortun	21	32	10	66	15	elv
Skjolden	144	218	68	156	44	sjø
Dale	182	275	86	190	45	sjø
Høyheimsvik	53	80	25	102	25	sjø
Gaupne	970	1469	459	522	88	sjø
Jostedal/Gjerde/Bresenteret	49	74	23	171	14	elv
Indre Hafslo	51	77	24	201	12	elv
Hafslo *	800	1213	379	506	75	sjø
Solvorn*	146	221	69	83	83	sjø
Veitastrond skule og Veitastrond byggjefelt	13	19	6	45	13	elv
Sum	2429	3678	1167	2042	57	

Tabell 1 Oversikt over tilknytte abonnentar pr. 01.01.15

*Avløpsanlegget for Hafslo og Solvorn er felles og reinseanlegget og utløpsleidningen ligg ut i Sognefjorden frå Solvorn.

Nemninga PE er her definert i samsvar med det som er vanleg i EU. Ein personekvivalent vert definert som den vass- og forureiningsmengde ein gjennomsnittsperson belastar avløpssystemet med.

Tilknytingsgrad er definert som prosentvis del av husstandane tilknytta avløpsanlegga. For utsleppet i Hafslo/Solvorn og Gaupne er tilknytingsgraden relativt høg. For dei andre anlegga ligg graden av tilknytning på 12-45%. Sørsida av Lustrafjorden har ikkje kommunale avløpsanlegg. I kommunen under eitt er tilknytingsgrada pr. aug 2015 på 57 %.

Luster kommune ønskjer fleire abonnentar til kommunalt nett, der det legg til rette for det. Det vil bli arbeidd aktiv for å få fleire med. Der det er mogleg skal eigedomar med private anlegg koplast til.

Men ein må òg innsjå at på grunn av stor kommune med mykje spreidd busetnad vil det framleis vere ein del private anlegg òg i framtida.

3.6. Gjeldande utsleppsløyve

3.6.1. Kommunale utsleppsløyve

Tabellen nedanfor viser gjeldande kommunale utsleppsløyve og kva krav/vilkår som er knytt til kvart løyve.

Tabell 1 Oversikt over gjeldande kommunale utsleppsløyve

Stad	Løyve	Krav/vilkår
Skjolden	12.12.00	Oppfylld av reinsekav i 2005 Slamavskiljar
Dale	12.12.00	Oppfylld av reinsekav i 2008 Slamavskiljar
Høyheimsvik	15.09.98	Gjeld kun planlagd utbygging, ikkje ei evt. utviding innan reinsedistriktet.
Gaupne	12.12.00	Oppfylld av reinsekav i 2008 Slamavskiljar
Gjerde	12.12.00	Oppfylld av reinsekav i 2005 Slamavskiljar
Breheimsenteret	03.05.93	
Jostedal Samfunnshus	14.10.83	
Lundshaugen	05.10.98	
Hafslo/Solvorn	04.08.94	
Veitastrom skule	Tidspunkt ukjent	
Veitastrom bustadfelt	Tidspunkt ukjent	

3.6.2. Private utsleppsløyve

Tabellen nedanfor viser gjeldande private utsleppsløyve og kva krav/vilkår som er knytt til kvart løyve. Denne er henta frå tilegare hovudplan og berre delvis oppdatert.

Tabell 2 Oversikt over private utsleppsløyve

Stad	Kontakt	Løyve	Krav/vilkår, merknader
Skogadalsbøen Turisthytte	Den norske turistforening	30.06.72	
Turtagrø Hotel		Aug/sept. 2003	
Vassbakken Kro og Camping		24.02.92	
Bolstad Camping	Magne Hålien	09.05.73	
Luster Fjordhytter	Stein Næss		2 utslepp, 12 hytter + fjordkro + leilegheit + utleige + bustad, slamavskiljar
Viki Fjordcamping	Svein Arne Næss	07.02.95	2 utslepp
Nes Camping	Harald og Karin Leirdal	26.09.03	

Nigardsbreen camping og hytter		13.10.81	
Bretun, Krundalen	Jostedalen Breførarlag	16.05.74	Tidlegare Leirskule. No kursstad for breførarlaget + utleige til andre.
Gjerde camping og hytteutleige	Margit Gjerde	04.02.74	
Jostedal kraftverk, Myklemyr	Statkraft	15.01.91	
Tørvis Fjordhotell	Hotell	19.05.09	Slamavskiljar
	Anneks og Cafe	05.03.09	Slamavskiljar
Tang hyttegrend	Kjersti Eikum Tang	Tidspunkt ukjent	

Ved etablering av nye utslepp eller vesentleg auke av eksisterande utslepp av kommunalt avløpsvatn må kommunen utarbeide søknad om nytt utsleppsløyve basert på gjeldande forskrift/krav. Dette må ein til dømes gjere ved eventuell samanslåing av reinseanlegg og bygging av nytt avløpsreinseanlegg. Kommunen vil sjølv ha ureiningsmynde i slike saker.

Av private anlegg er ikkje alle med. Det er dei mest kjende med størst utslepp.

4. MÅL OG PLANPROSESS

Planen har som hovudføremål å gje gode løysingar for innsamling, reinsing og utslepp av avlaupsvatn i heile Luster kommune.

Planen gjeld i hovudsak kommunale anlegg. Andre kjente, større private anlegg er nemnt. Planen består av 2 deler, ein generell del og ein handlingsplan.

4.1. Hovudmål kommunedelplan avløp

- Få oversikt over nosituasjonen i heile kommunen og setje opp kva tiltak som må prioriterast i neste periode. Passe på at alle innbyggjarar og næringsliv får eit tilbod av høg kvalitet til eit fornuftig prisnivå som vil leggje grunnlaget for oppsett av budsjett og langtidsbudsjett
- Alle avløpsanlegg i Luster kommune skal vere driftssikre og det skal ikkje vere fåre for oversvømming, lokal ureining av drikkevatt eller andre miljøulempe. I tillegg gje funksjonell og sikker drift som ivaretek helse, miljø og tryggleik for driftspersonell
- Kommunalt avløpssystem skal vere rusta til å møte utfordringane knytt til auka årsnedbør og auka frekvens og intensitet av ekstremnedbør.
- Tilknytingsgrad skal der det ligg til rette for det aukast. Det vil framleis vere noko busetnad og hytte som ikkje kan knytast til offentleg avløpsanlegg grunna plassering i kommunen. Dei vil halde fram med eigne utslepp.
- Dei store verdiane som ligg i reine sjø- og ferskvassressursar skal takast vare på. Utslepp av avløpsvatn skal ikkje komme i konflikt med andre brukarinteresser eller føre til uakseptabel ureining.
- Resipientane i Luster kommune skal tilfredsstillе miljømåla som vert fastsett i regional plan for vassforvaltning (planlagd vedteken i 2015).

4.2. Delmål

- Luster kommune skal overvake utviklinga i vasskvaliteten for fjord og vassdrag, m.a. gjennom prøvetaking.
- Drift og vedlikehald av avløpsanlegg og kommunalt avløpsnett skal ha høg prioritet.
- Alle offentlege badeplassar skal vere hygienisk tilfredsstillande og ikkje forsøplast av kommunalt eller privat avløpsvatn. Vasskvaliteten ved offentlege badeplassar i Luster skal tilfredsstillе gjeldande krav.
- Uhygieniske og/eller uestetiske private eller kommunale utslepp i spreidd busetnad skal sanerast.
- Minstekrav for utsleppløyve for private utslepp er reinsing i trekamra slamutskiljar.

- I fjellområda gjeld følgjande:
 - Det skal generelt ikkje gjevast utsleppsløyve for gråvatn.
 - Kjemikalietoalett skal ikkje nyttast.
 - Ein skal sikre at fekaliar etc. (toalettinnhald) får ei tilnærma biologisk omsetning.
 - Deponi (toalettinnhald) skal etablerast med ein minimumsavstand på 50 meter frå elv/bekk eller drikkevasskjelde.
 - Private utslepp må halda dei krav som til ei kvar tid gjeld.
- Utsleppa frå landbruket til utsette resipientar skal om naudsynt reduserast slik at det vert samsvar med gjeldande regelverk.
 - Kommunen følgjer opp dette m.a. ved å setje krav til informasjon ved søknad om produksjonstilskot (SMIL-midlar), Det vert sett krav til Miljøplan. Dette er mellom anna gjødslingsplan og sprøyteplan i tillegg til andre element som kan ha innverknad på ureiningsproblematikken.
- Automatisk driftsovervaking med alarm skal innførast på alle nye stasjonar og elles på eksisterande stasjonar utan driftsovervaking i dag etter eigen prioriteringsliste.
- Spillvatnet frå område med kommunale avløpsleidningar skal førast fram til reinseanlegg.
- Driftspersonell skal få naudsynt kompetanse for å gjennomføra det arbeidet dei er sett til.
- Tilhøva for personell i administrasjonen skal leggjast til rette slik at ein kan møta dei framtidige utfordringane innan avlaufsfeltet på ein best mogeleg måte.

4.3. Planprosess

Planen er ein kommunal plan vedteken av Kommunestyret. Kommunestyret har det politiske ansvaret og løyver midlar til oppfølging av planen gjennom budsjettet. Hovudplanen, del 1, skal reviderast i kvar valperiode, dvs. kvart 4. år. Handlingsprogrammet, del 2, kan rullerast årleg.

Dei deler av planen som gjeld drift og utarbeiding av nye planar er styrt av økonomiplanen. Luster kommune ved eigedom har hovudansvar for revisjon/rullering av planen.

Kommunedelplanen må vere ein kontinuerleg prosess, eit arbeidsverktøy, med utarbeiding av handlingsprogram, budsjett og årsmelding som ein naturleg del. Slik målstyring og resultatvurdering krev mellom anna:

- At politikarane er med på å fastsetje overordna mål og rammevilkår
- Delegering av ansvar - korleis målsettingane skal oppnåast
- Resultatvurdering gjennom årsrapportering

- Kommunedelplanen skal vere eit bindeledd mellom kommuneplan og underliggjande tekniske planar
- Det er svært viktig at arbeidet med kommunedelplanane vert knytt nært opp til arbeidet med *økonomiplan-* og *budsjettarbeidet* i kommunen. Samsvar mellom desse er heilt avgjerande for å få til realistiske kommunedelplanar som let seg gjennomføre praksis.

4.4. Eksisterande tilhøve – rammevilkår, anlegg og resipient

Planen viser oversikt over alle kommunale og kjende private avløpsanlegg og utslepp samt gjeldande utsleppsløyve for desse anlegga.

Luster kommune har ved investeringar på avløpssida prioritert oppsamling og transport av avløpsvatn fram til utslepp i sjø på djupt vatn. Det er generelt svært lite problem med drifta av eksisterande avløpsanlegg i kommunen. I dag er det 7 kommunale anlegg med utslepp til ferskvassresipientar, 3 i Jostedalen, 1 på Indre Hafslo, 1 i Hestehagen Fortun og 2 på Veitastrond. Det er i tillegg eit nytt under planlegging i Fortun.

Av kommunale utslepp utgjer utslepp til sjø heile 95% eller ca. 2750 innbyggjarar. Kommunale utslepp til ferskvatn utgjer altså ein svært liten del. Tek ein omsyn til både private og kommunale utslepp sett under eitt for hushaldningane i kommunen, ser ein at utslepp til sjø fordeler seg slik:

- Sjø: 54% (ca. 2660 innbyggjarar)
- Jord: 21% til jord
- Ferskvatn: 3%
- Ukjent resipient: 22%

Utslepp til ukjent resipient er private utslepp som ein ikkje har oversikt over. Det er lagt opp til i handlingsplanen at kommunen skal skaffe seg ein betre oversikt over private avløpsanlegg.

Luster kommune har utarbeidd miljømål i samband med regional plan for vassforvaltning, som etter planen skal vedtakast i desember 2015. Måla er på vann-nett.no. I tiltaksprogrammet som fylgjer planen er det sett opp tiltak for dei vassførekomstane som ikkje tilfredsstillar krava. Kommunen sin del av ansvaret knyter seg i hovudsak til avløp og drikkevatn, landbruk og kommunen sitt ansvarsområde innan ureiningslova. Planen og tiltaksprogrammet vert gjeldande frå 2016 og skal gå over tre 6-årsperiodar.

I kommunen under eitt er tilknytingsgraden pr. 1. januar 2015 på 57 %. Tal innbyggjarar i Luster kommune 4.kvartal 2014 var 5 118.

4.5. Dimensjonering avløpsanlegg – behov for utbygging

Ein viktig del av hovudplanen er å klarleggje behovet for utbygging av avløpsanlegg og leidningsnett dag og i framtida. Avløpshandsaminga må byggjast ut for å kunne ta vare på behovet i dag og i framtida til alminnelege hushaldningar og næringsverksemd innanfor det enkelte reinsedistrikt.

Det er i Luster kommune sin samfunnsdel av kommuneplanen 2013-2024 sett ein positiv utvikling med god vekst i folketallet for kommunesenteret Gaupne og bygdesenteret Hafslo.

Medan mindre bygdesentra som Jostedalen og Veitastrond taper innbyggjarar. For reinsedistrikta Gaupne og Hafslo er det teke høgde for framtidig folkeauke. Sysselsetjinga er stabil – men det er ein jamn nedgang i landbruket, noko som påverkar folketalsutviklinga.

I næringslivet er det ei positiv utvikling i fleire av industriverksemdene og innan vasskraft i åra framover. Det har vore stor investering og utvikling i reiselivet dei siste åra. Andre viktige næringsområde for Luster er; bygg og anlegg og privat tenesteyting, medan situasjonen for utviklinga i landbruket er som tidlegare nemnt usikker.

4.6. Resipientar i Luster kommune

4.6.1. Resipientundersøkingar

Det er ikkje gjennomført systematiske resipientundersøkingar i Luster kommune siste åra. Det er tidlegare utført resipientundersøkingar av Lustrafjorden og Hafslovatnet. Vurdering av resipienttilhøva byggjer i hovudsak på følgjande undersøkingar:

- Undersøkingar v/ kommunen/fylkesmannen i samband med fiske, m.a. pH-målingar
- Prøvetakingsprogram Hafslovatnet i samband med val av Hafslovatnet som ny drikkevasskjelde for Hafslo, Indre Hafslo og Solvorn, 2000.
- Undersøkingar av Jostedøla med sidevassdrag i samband med kraftutbygging.
- Undersøkingar av Fortunsdøla med sidevassdrag i samband med kraftutbygging.
- Drikkevassundersøkingar analysert av Sogn lab.
- Måling av vasskvalitet på 33 utvalde lokalitetar i 12 vassdrag i Indre Sogn vassområde 2013.
- Regional plan for vassforvaltning for Sogn og Fjordane vassregion, høyringsutkast.
- Miljøplan-kommunedelplan for energi, klima og ureining 2010-2013, Luster kommune, 2009

Av kommunale utslepp utgjer utslepp til sjø heile 95% eller ca. 2750 innbyggjarar. Kommunale utslepp til ferskvatn utgjer altså ein svært liten del.

Ved vurdering av tiltak er det svært viktig å fokusere på den samla ureiningstilførsla i eit område. På bakgrunn av dette kan ein setje inn tiltak etter ei samla vurdering av kostnader sett i høve til reduksjon i ureining. Luster kommune har pr. i dag ingen større industriverksemdar med ureina prosessavløpsvatn. Det blir ikkje drive oppdrett av fisk i Lustrafjorden. Tilføring av ureining til vassressursane i Luster kjem difor i hovudsak frå:

- Kommunalt avløpsnett
- Separate avløpsanlegg
- Landbruket

Samandrag av målingar i nokre utvalde vassdrag: *(Vasskvalitet på 33 utvalde lokalitetar i 12 vassdrag i Indre Sogn Vassområde 2013)*

4.6.2 Dalselvi i Dalsdalen, Luster kommune, er synlig belasta frå landbruk og avfallsfylling. Nokre sideelvar og bekkar i området er sterkt påverka av landbruksforureining der elva er forsura og påverka av eutrofiering. Avløpsureining utgjør ein relativt liten del av den samla ureininga. Rapporten frå Rådgivende Biologer AS frå 2013 viser at tilstanden for Dalselvi er «ikkje god». Høge tilførselar av tarmbakteriar tyder på direkte tilførselar og arealavrenning. Høge nitrogenverdiar tyder på dominans av direkte tilførselar.

4.6.3 Landskapet omkring **Fortunvassdraget**, Luster kommune, er dominert av jordbruk og gardsbusetnad, og det er diffus avrenning til vassdraget. Undersøkingar Rådgivende Biologer utførte i mai og juli 2013 viser at tilstanden for Eidsvatnet (075-66233-L) i Fortunvassdraget er «svært god» og Yttrisgrovi (075-104-R) i Fortunvassdraget er «god».

Luster kommune har lokal forskrift som regulerer spreining av husdyrgjødsel. Alle jordbruksføretak som mottar produksjonstilskot skal ha utarbeida Miljøplan trinn 1 for verksemda..

I områder der det er påvist at avrenning frå landbruket har negativ påverknad på vasskvaliteten i vassførekomstar nedstrøms, kan innføring av miljøplan trinn 2 medverka til redusert avrenning gjennom tiltak som endra jordarbeidsrutinar, etablering av fangdammar, og reetablering av kantvegetasjon. Der kjelda til avrenning til vassførekomstar vert identifisert til å komma frå avløpsnett, har kommunane verkemiddel gjennom ureiningsforskrifta og gjennom lokale forskrifter.

4.6.4 Lustrafjorden

Fjorden er om lag 42 km lang og i gjennomsnitt 2,5 km brei. Djupna midtfjords varierer frå 100 meter (ca. 2 km frå Skjolden) til ca 700 meter (ved krysset til Årdalsfjorden), og det er ingen terskel mellom Lustrafjorden og Sognefjorden. Mykje av vasstilsførsla er næringsfattig smeltevatn frå brear og høgjellsområde. Ut frå dette kan fjorden reknast som ein "god sjøresipient", og reinsetiltak dimensjonert i høve til det. Det er ikkje registrert sårbart dyre og planteliv. På grunnlag av "næreffekt" er det viktig at større utslepp vert ført til djupt vatn, jmf. vilkår for løyve til utslepp, fylkesmannen 2000. Det føreligg ikkje resultat som tyder på at fjorden totalt sett er belasta av utslepp frå avløpsvatn.

Etter ureiningsforskriften kap. 12 har kommunane heimel til og krevje omlegging og utbetring av avløpsleidningar og privat avløpsreinsing. I tillegg kan ein krevje at avløpsvatn skal leiast inn på eit anna avløpsnett.

Luster kommune må lokalisere punktutslepp og få ein oversikt over kloakkreinsinga i spreidd bustad, samt tilstanden på kommunalt leidningsnett.

Tiltak på kommunale avløpsanlegg er å utbetre lekkasjar på kommunale avløpsleidningar eller fornye kommunalt leidningsnett, oppgradere eller eventuelt byggje nye kommunale avløpsreinsanlegg.

Dei fleste kommunale utsleppa har i dag filtrering og slamavskiljar. Overløpsvatn frå private slamavskiljarar går ofte til sjøen der det ligg til rette for det. Dette er ei løysing fylkesmannen tilrår og som kommunen har praksis for å godkjenna i samband med byggjesøknader. Regelen er da at utsleppa skal munna ut i fjorden min. 2 m under lågvasstand .

I kart utarbeidd av fylkesmannen er Lustrafjorden inndelt i resipientsoner til hjelp for forvaltninga i samband med utsleppssøknader. Næringstilsig til fjorden på grunn av kloakk er på det noverande tidspunkt ikkje vurdert å vera problematisk.

Når det gjeld utslepp til Hafsløvatnet, som i dag fungerer som drikkevasskjelde til mange i kommunen, vert det ikkje gitt løyve til nye utslepp.

4.7. Spreidd busetnad

Stader som ikkje inngår har kommunalt reinseanlegg, eller ikkje er prioritert utbygde i planperioden, er å rekne som spreidd busetnad.

Minimumskravet for utsleppsløyve er reinsing i trekamra slamavskiljar. Der det finst eigna jordmassar skal avløp frå slamavskiljar infiltrerast i grunnen.

For spreidd busetnad med utslepp til sjøresipientar eller større innlandsvassdrag kan slamavskiljar som einaste handsaming gje tilfredsstillande resultat. For hytteområde legg ein primært opp til at hyttene ikkje skal ha innlagd vatn, og at det skal nyttast biologisk toalett. Etter ei nærmare vurdering av jordsmonnet, med omsyn til infiltrasjon, skal ein vurderer utveg for at vaskevatt, dusjvatn m.m "gråvatn" kan gå til infiltrasjon via slamavskiljar.

Kommunen har etablert ordning for handsaming av septikslam og avløp frå tett tank. I slike tilhøve kan ein vurdere å gje løyve til avløp frå enkelthytter til tett tank. Eit slikt løyve er avhengig av at tømmebilen kjem fram til hytta.

4.8. Kommunale avløpsanlegg

4.9.1 Hestehagen

Tal fastbuande personar tilknytt	30
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	8
Tal forretningsabonnentar	1
Tal abonnentar	9
Løyve	2013
Planar, lokalt	
Leidningsnett	2013
Tal pumpestasjonar	1
Reinsetiltak	Infiltrasjonsanlegg
Utslepp	I elv

Vurdering:

Anlegget fungerer godt.

4.9.2 Drægni

Tal fastbuande personar tilknytt	Dimensjonert for 25
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	1 førebels
Tal forretningsabonnentar	
Tal abonnentar	1
Løyve	2015
Planar, lokalt	
Leidningsnett	2015
Tal pumpestasjonar	
Reinsetiltak	Biologisk/kjemisk reinsing
Utslepp	I elv

Vurdering:

Anlegget vert starta opp siste kvartal i 2015

4.9.3 Skjolden

Tal fastbuande personar tilknytt	218
Tal fritidsbustader tilknytt	17
Tal bustader	60
Tal forretningsabonnentar	5
Løyve	Slamtank
Planar, lokalt	
Leidningsnett	30 år
Tal pumpestasjonar	6
<i>sperra overløp</i>	3

overløp til elv	1
Reinsetiltak	Ingen
Utslepp	Reinsa

Vurdering

- Eksisterande avløpsanlegg fungerer godt og det er generelt lite problem med drifta på Skjolden.
- Takvatnet frå Skjolden Hotell går i dag direkte i kloakkleidninga, noko som i periodar medfører kapasitetsproblem.

4.9.4 Dale

Tal fastbuande personar tilknytt	275
Tal fritidsbustader tilknytt	6
Tal bustader	77
Tal forretningsabonnentar	9
Løyve	Slamavskiljar, djupvassutslepp
Planar, lokalt	
Leidningsnett	40 – 45 år
Tal pumpestasjonar	4
overløp til sjø	3
Reinsetiltak	Slamavskiljar
Utslepp	Alt utslepp går reinsa i 3 separate utslepp til Lusterfjorden

Vurdering

- Generelt lite problem med drifta av eksisterande leidningsanlegg på Dale.
- Sjøleidning mellom Dalsøyri og Døsen ligg for nær land og for høgt i sjøen. Deler av leidninga er lagt med PVC og ein har uheldige muffeskøytar og mogelege lekkasjar på deler av leidninga.
- Ved kryssing av Dalsdalselva er det i periodar ein del problem med gjentetting og behov for staking. Manglar stakekum på utsida av elva.

4.9.5 Høyheimsvik

Tal fastbuande personar tilknytt	80
Tal fritidsbustader tilknytt	2
Tal bustader	23
Tal forretningsabonnentar	0
Løyve	1998
Planar, lokalt	Nei
Leidningsnett	Nytt og gammalt
Tal pumpestasjonar	1
overløp til sjø	1
Reinsetiltak	Slamavskiljar
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Utslepp	Utslepp i Lustrafjorden v/Høyheimsvik Ny leidning 2013, same løyve

Vurdering

- Ingen spesielle problem med drifta av avløpsanlegga.

- Utsleppsleidningen vart lagt om i 2013. Med nye lodd. Dette i samband med bygging av nytt kaiområde

4.9.6 Gaupne

Tal fastbuande personar tilknytt	1469
Tal fritidsbustader tilknytt	10
Tal bustader	329
Tal forretningsabonnentar	27
Løyve	Slamavskiljar
Planar, lokalt	
Leidningsnett	40 – 50 år
Tal pumpestasjonar	14
sperra overløp	6
overløp til elv	5
overløp til overvatn	1
Reinsetiltak	Slamavskiljar
Utslepp	Alt utslepp går i Lustrafjorden v/Gaupnegrandane

Vurdering

- Generelt ein del innlekking av overvatn i leidningsanlegga. Meir konsekvente dei siste åra
- Avløp frå Sandvik Nord – Tvingeborgneset går i dag ei lang sløyfe på Gaupnegrandane før det kjem inn på eksisterande utsleppleidning. Kan ”køyrast” rett innpå ved tidlegare kryssing.
- ProbleMLEIDNING på Gaupnegrandane. Lite fall. Leidningen må skiftast ut.

4.9.7 Jostedal skule og samfunnshus

Tal fastbuande personar tilknytt	Fellesløyising for skule, samfunnshus og ungdomshus
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	0
Tal forretningsabonnentar	0
Planar, lokalt	Nei
Leidningsnett	Nei
Tal pumpestasjonar	Ingen
Reinsetiltak	Slamavskiljar og infiltrasjon i grunnen.
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Utslepp	I grunnen

Vurdering:

- Eksisterande avløpsanlegg fungerer ikkje så godt
- Luktproblem
- Planar om fjerning av eksisterande septiktank og nytt anlegg

4.9.8 Gjerde

Tal fastbuande personar tilknytt	54
Tal fritidsbustader tilknytt	2
Tal bustader	15
Tal forretningsabonnentar	3

Løyve	Utsleppsløyve 12.12.2000 (fylkesmannen)
Planar, lokalt	Nei
Leidningsnett	30 år
Tal pumpestasjonar	Ingen
Reinsetiltak	Slamavskiljar m/overløp til elv.
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	13
Utslepp	Utslepp i Krundøla

Vurdering

- Eksisterande avløpsanlegg fungerer godt.
- Ingen kjende problem.

4.9.9 Breheimssenteret

Belastning, tal PE (EU)	16 pe(1999)
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	0
Tal forretningsabonnentar	
Tal abonnentar	
Løyve	03.05.93
Planar, lokalt	Ingen
Leidningsnett	20 år
Tal pumpestasjonar	1
Reinsetiltak	Biologisk reinsing
Utslepp	I grunnen.

Vurdering

- Vore ein del luktproblem. Service og ein del utskifting 2015.
- Elles ok

4.9.10 Lundshaugen, Indre Hafslo

Tal fastbuande personar tilknytt	77
Tal fritidsbustader tilknytt	2
Tal bustader	20
Tal forretningsabonnentar	4
Løyve	05.10.98
Planar, lokalt	Nei
Leidningsnett	25 år
Tal pumpestasjonar	0
Reinsetiltak	Biologisk reinsing. Biovac-anlegg.
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	2
Utslepp	Utslepp til Dalselva

Vurdering

- Anlegget fungerer tilfredsstillande. Lite belastning.
- Blir for lite dersom byggjefeltet vert utvida som foreslått i aralplanen.

4.9.11 Solvorn (Hafslo + Solvorn)

Tal fastbuande personar tilknytt	1434
Tal fritidsbustader tilknytt	38
Tal bustader	360
Tal forretningsabonnentar	29
Løyve	04.08.94
Planar, lokalt	Nei
Leidningsnett	30 – 40 år
Tal pumpeastasjonar	13
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing. Silanlegg
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	30
Utslepp	Utslepp i Lusterfjorden v/Solvorn

Vurdering

- Avløpsanlegga på Hafslo og Solvorn fungerer generelt godt.
- Leidningsanlegga i Solvorn har lite driftsproblem. Sporadisk staking enkelte leidningsstrek.
- Lite luktproblem ved silanlegget i Solvorn. Nytt silanlegg 2014
- Nytt anlegg ga og omtrent halvert mengde slam til Simas
- For mykje innlekking av overvatn i leidningsanlegga på Hafslo. Spesielt på strekninga Hafslo sentrum – Krekavegen.
- Sjøleidning til Hestnes ligg for høgt i vatnet, bør leggje på lodd.

4.9.12 Veitastrand skule

Tal fastbuande personar tilknytt	3
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	1
Tal forretningsabonnentar	1 (skule)
Tal abonnentar	2
Løyve	
Planar, lokalt	
Leidningsnett	
Tal pumpeastasjonar	
Reinsetiltak	Biologisk reinsing. Biovac anlegg.
Utslepp	

Vurdering:

- Biovac-anlegget fungerer godt.
- Men bygget anlegget står i er til nedfalls. Vurdert rehabilitering i 2015.

4.9.13 Veitastrand v /kommunalt byggjefelt

Tal fastbuande personar tilknytt	13+
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tal bustader	4
Tal forretningsabonnentar	1
Tal abonnentar	5
Planar lokalt	Førebels forslag til løysing Norconsult 2014
Løyve	
Planar, lokalt	
Leidningsnett	
Tal pumpestasjonar	1
Reinsetiltak	Slamavskiljar. Infiltrasjonsanlegg
Utslepp	I grunnen/elv.

Vurdering:

- Løysinga med slamavskiljarar og infiltrasjonsanlegg er ok.
- Med brakkeriggen som nye abonnentar må avløpsreinseløysingen endrast/utbetrast. Det er starta forprosjekt i 2015. Nytt anlegg. Det er ikkje aktuelt å nytte same plassering som i dag, både grunna vanskeleg tilkomst og ugunstig løysing sidan det er eit kommunalt vassinntak nedstrøms spreiegrøfta på andre sida av elva

4.10 Private avløpsanlegg,

4.10.1 Turtagrø Hotel

Generelt	Hotell og 2 hytter med halvårsdrift
Tal fastbuande personar tilknytt	1
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Biologisk reinsing.slamavskiljar 30m ³ og 0,5m ³ feittavskiljar
Utslepp	I grunnen
Tøming	2 gonger i året, sist 2014 Tøming feittavskiljar kvar 14.dag
Oppfølging	Årleg service 1 gong i året i tillegg til eigenkontroll kvar veke
Byggeår	
Kontaktperson	Leif Egil Kalstad

Vurdering:

- Anlegget oppstarta 2002.
- Ingen kjende problem.

4.10.2 Skogadalsbøen

Generelt	Turisthytte i nasjonalparkområde utan veg
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Gjestedøger	3 434 (2014)/3 181(snitt siste 10 år)
Reinsetiltak	Ingen
Utslepp	I grunnen
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	Ukjent
Kontaktperson	Den Norske Turistforening v/ bygningssjefen

Vurdering:

- Ingen kjende problem i forhold til utslepp i terreng
- Slamavskiljaren handterer avlaupsvatn frå dusjer, håndvasker, vaskemaskin og kjøken. Anlegget har ikkje vannklosett, kun tørrdoer. Både tørrdoer og slamavskiljar vert tømt årleg.
- DNT Oslo og Omegn er i ein prosess med oppgradering av behandlingen av avlaupsvatn og avfall frå tørrdoane. Asplan Viak er engasjert og ulike forslag er under vurdering. 2015.

4.10.3 Vassbakken kro og camping

Generelt	Kafe, 13 hytter, 25 campinggeiningar, felles sanitæranlegg, tømme plass for bubilar. Vandreheim frå 2009 med eigen 20m3 slamavskiljar og infiltrasjonsanlegg
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	2 slamavskiljarar
Utslepp	I grunnen/infiltrasjonsanlegg
Byggeår	1992/2009
Kontaktperson	Kristin Hauge

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.4 Skjolden brygge

Generelt	8 hytter, 6 med 5 leilegheiter. Servicebygg og 1 bustadhus tilknytt
Tal fastbuande personar tilknytt	1
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Slamavskiljar. Mekanisk reinsing.
Utslepp	Djupvassutslepp
Byggeår	2010
Kontaktperson	Oddvar Røysi

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.5 Bolstad Camping

Generelt	25 hytter (4 med dusj/wc) og ca 25 camping einingar, felles sanitæranlegg
Tal fastbuande personar tilknytt	2
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing. 3 kamra slamavskiljar.
Utslepp	I grunnen
Tøming	kvart 2.år
Byggeår	Etter 1975
Kontaktperson	Magne Hålien

Vurdering:

- Ingen kjende problem.
- Det er vurdert om avløpsanlegget til campingplassen kan bli tilknyta kommunalt anlegg

4.10.6 Luster fjordhytter

Generelt	12 hytter med dusj/wc
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing. 3 kamra slamavskiljar.
Utslepp	Sjø
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Byggeår	1987/1995
Kontaktperson	Stein Næss

Vurdering:

Ingen kjende problem

4.10.7 Nes camping

Generelt	8 hytter. Felles sanitæranlegg
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing. 3 kamra slamavskiljar 4 m ³ .
Utslepp	Sjø, Lustrafjorden
Gjestedøgn	Litt utleige, lite i bruk
Byggeår	Rundt 1975
Kontaktperson	Karin og Harald Leirdal

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.8 Viki fjordcamping

Generelt	11 hytter (6 med dusj/wc), ca. 15 campingeininger, felles sanitæranlegg
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing. 2 slamavskiljarar 4,7 m ³ og 10m ³ .
Utslepp	Sjø, Lustrafjorden

Tøming	Kvart 2.år, sist 2014
Byggeår	
Kontaktperson	Svein Arne Næss

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.9 Nigardsbreen camping og hytter

Generelt	9 hytter, 40 campingeiningar, felles sanitæranlegg
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing.
Utslepp	I grunnen
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Byggeår	1980
Kontaktperson	Johanna Fossen

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.10 Bretun

Generelt	25 sengeplassar m felles dusjar/WC.
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing.
Utslepp	Elv
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Byggeår	
Kontaktperson	Jostedalen Breførarlag AS

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.11 Toalettanlegg ved Nigardsbreen

Generelt	Toalettanlegg til parkeringsplass
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Tøming	Etter behov i sesongen mai-sept.
Reinsetiltak	Tett tank, 7-9m ³
Utslepp	Krav om nullutslepp
Byggeår	
Kontaktperson	Brevegen AS

Vurdering:

- Norconsult utførte undersøkingar med forslag om andre avlaupstiltak i 2013.
- Det er kostbart å transportere avlaup frå tett tank så andre løysingar er under vurdering

4.10.12 Jostedal camping

Generelt	12 hytter, ca 50 campingeininger, felles sanitær. Tømme plass for bular
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	2 slamavskiljar, 6-8m ³ og 12m ³
Utslepp	I grunnen
Tøming	2 gonger i året
Gjestedøgn	Om lag 10 000 (2014)
Byggeår	1974/2007
Tøming gamal/ny tank	Ved behov/2 gonger per år
Kontaktperson	Astrid Gjerde

Vurdering:

- Kapasiteten er litt knapp pga. bular.
- Eigen avtale om slamtømming.
- Elles ingen kjende problem

4.10.13 Jostedal kraftverk, Myklemyr

Generelt	Avløpsanlegg i tilknytning til kontor m.m. på Myklemyr 2 soverom i driftsbygg som av og til lånes ut til firma som jobber i Jostedal kr.v.
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Mekanisk reinsing.
Utslepp	Elv
Slamtørrstoff (TS), tonn pr. år	
Gjestedøgn	10-20 i året
Byggeår	
Kontaktperson	Statkraft Energi AS, vedlikehaldsleiar Stensli

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.10.14 Tørvis Fjordhotell

Generelt	Hotell
Tal fastbuande personar tilknytt	0
Tal fritidsbustader tilknytt	0
Reinsetiltak	Slamavskiljar 14m ³ .
Utslepp	Sjø, Gaupnefjorden
Tøming	Kvart 2.år, sist 2014
Byggeår	Ca 1990
Kontaktperson	Siw Kjersti Schmidt

Vurdering:

- Ingen kjende problem

4.11 Slamhandsaming

Luster kommune leverer slam til SIMAS sitt anlegg i Festingedalen. Alt av slamtømming i kommunen frå private slamavskiljarar/septiktankar går dit.

Luster kommune har i tillegg kommunale toalettanlegg, nokre med slamtank. Det er og bioanlegg på Krossen og på Bergset.

4.12 Administrative og organisatoriske tilhøve

Det er rekna med at samla personellressurs på avløpssektoren utgjer 3.0 årsverk fordelt med 0.2 stilling i kommuneadministrasjonen og 2.8 stillingar på teknisk drift. Dette er forsterka frå september 2015 med 0,7 stillingsheimlar til på teknisk drift.

5 Tiltak og kostnader

1.1 Generelt

Innanfor områda Gjerde, Høyheimsvik, Fortun er det ikkje investeringstiltak i perioden.

1.2 Reinseanlegg

Det er nett etablert nytt reinseanlegg i Solvorn. Det er siste perioden etablert ny reinsing både i Gaupne, Skjolden og Dale. Dersom det vert ytterlegare utbygging på Lundshaugen vil dette avlaupsanlegget bli for lite.

Det er behov for nytt anlegg i Veitastrond i tillegg til nytt hus på reinseanlegget ved skulen.

Det vert og lagt opp til påkopling til kommunalt avløp for Eidslandet.

1.3 Kostnader

Årskostnaden er summen av kapitalutgifter og driftsutgifter. Kapitalutgiftene er sterkt avhengig av finansieringsvilkår, avdragstid m.m. I utrekna investeringssummar er det ikkje teke med utgifter til planlegging, avgifter/gebyr og uforutsett arbeid. For utrekning av årsgebyr avløp er det tatt omsyn til følgjande punkt:

- Det er teke utgangspunkt i avløpsgebyr for ein gjennomsnittleg husstand, dvs. 81 – 250 m²
- Talet på abonnentar er konstant. Det er lagt inn nyttilknyttingar i reknestykket som i 2015.
- Det er lagt inn driftskostnader tilsvarande budsjett for 2015.
- Framtidige gebyrberekningar er berekna etter Miljøverndepartementet sine reglar, ”Retningslinjer for berekning av avgiftsgrunnlaget for kommunale vann- og kloakkavgifter”. I følgje dette skal renta i utrekningane vere 3-års statsobligasjonsrente + 1% i omkostningar, dvs. 1,52% + 1% = 2,52%.
- Det er rekna 20 års nedbetalingstid på tidlegare investeringar. Det er ikkje forutsett nye investeringar i denne tabellen

Viser til tabell 5 og tabell 6 med framskriving i forhold til foreslåtte investeringar i kapittel 3, del 2.

6 BAKGRUNN FOR HANDLINGSPLAN

6.1 Foreslåtte tiltak med kommentarar :

Kommunalt avlaup Eidslandet

Arbeidd med over fleire år og innspel frå bebuarane til denne planen.

Nytt innspel i 2.høyringsrunde frå Oddvar Røysi:

«Vi har redegjort for vår syn i saken tidligere, og da gående ut på at hovedledningen i så fall må legges i grensesnittet mellom vår eiendom og eiendommen til Oddvar Skjolden. Annen løsning blir ikke imøtekommet/akseptert fra denne side!

Ingen infrastruktur ut over dette får tilgang til legging på vår eiendom.»

Kommunalt avlaupsnett Bakkane Hafslo

Er meldt inn som tiltak til planen i 2014. Er ein sak som er nemnt tidlegare og er eit ønskje då mange private anlegg byrjar å bli gamle. Luster kommune ser at det er mange andre tiltak som må prioriterast før dette, den er derfor ikkje prioritert i handlingsplanen for påfølgjande periode.

Lekkasjesøk/Utskifting leidningar

Må prioriterast i perioden

SD-anlegg/overvaking alle stasjonar

Kontinuerleg arbeid for oppdatering.

Fotografering/innmåling kummar

Prosjekt med oppstart haust 2014. Kontinuerleg oppfølging.

Miljømål/plan for resipientovervaking

Halde fram med drikkevassprøvetaking og badevassprøvar. Følgje med andre instansar og jobber med særleg oppfølging av utslepp frå landbruk og mindre private avlaupsanlegg.

Lodd sjøleidning Hestnes

Ikkje problem no. Ikkje vurdert i planen.

Takvatn Skjolden Hotell-avlaupsleidning

Skal ikkje vere på avlaupsleidning, sjå på løysingar. Løysast gjennom drift.

Verket 2, avlauspumpepestasjon. Ny leidning e-verket- Slamavskiljar, kaien

Kjem i 2016 i samband med nytt bustadområde.

Drægneri/Kvitevollen/Beheim2

Nytt avlaupsanlegg Drægneri 2015. Nye avlaupsleidningar Kvitevollen inn på eksisterande anlegg, Nye leidningar i 2014 inn på eksisterande anlegg.

Salen

Privat utbygging, inn på kommunalt anlegg.

Utviding Vinda Indre Hafslo ,

Lite hus Lundshaugen/lite kapasitet ved nytt bustadområde. Lagt inn i planen

Nytt byggefelt Grindane

Ny pumpepestasjon blir svært omfattande. Det er derfor ikkje prioritert og lagt inn i planen.

Avlaup Bruflat-treningsområde

Kan bli ein utfordring, ny avlauspumpepestasjon i området.

Nytt kloakkanlegg Veitastrond

Må prioriterast umiddelbart!

Bustadfelt Marifjøra

Ikkje planar om kommunale anlegg i Marifjøra.

Generelt hus over stasjonane

Kontinuerleg kvart år. Avsett i investeringsplan. 3 stk.

NB Pumpeleidning Ekservollen Dalsøyri

Må prioriterast i perioden!!

Utviding båthamn Høyheimsvik?

Kan påverke avlaupsleidning. Ingen kommunale planar.

P-stasjon Coop

Ny sump og hus. Må gjerast noko med, både arbeidsforhold og hus.

Septiktank Jostedal Skule

Fjerna septiktank ved skulen og pumpa over til tank ved samfunnshuset. Pumpeleidning frå før. Skal prioriterast

Ventilasjon/betre hus Bresenteret

Dårleg forfatning. Prioritert.

Kommunalt avlaussystem Røneid

Då vassleidning vart lagt vart ikkje avlaupsleidning lagt fram til Røneidssida. Dette vil vere svært omfattande arbeid. Ikkje prioritert i perioden.

For prioriterte tiltak i kommande periode sjå del 2 av hovudplanen.

7 REFERANSAR

Følgjande planar og anna grunnlagsmateriale har lege til grunn for innhald og utforming av revidert kommunedelplan for avløp:

Hovudplan for avløp 2004-2015	Vedteken av kommunestyret i møte den
Søknad om rammeløyve for uslepp av avløpsvatn i tettbygde område med separate avløpsanlegg	Rammeløyve gjeve av Fylkesmannen
Økonomiplan 2015 – 2018	Vedteken av kommunestyret
Budsjett 2015	Vedteke av kommunestyret
Kommunedelplan for vassforsyning 2011 – 2020 – Handlingsplan rullert 2015	Eigengodkjend av kommunestyret
Kommuneplan for Luster 2015-2026 Arealdelen for Luster	Vedteken av kommunestyret
Kommunal planstrategi 2012-2016	2011
Kommuneplanen sin samfunnsdel 2013-2024 2012	
Drikkevassforskriften	Mattilsynet
Leidningskartverk, Gisline, VA	Luster kommune
Forskrift om begrening av ureining	1.januar 2007
Lov om planlegging og byggesaksbehandling	2008
FOR 2003-01-15 nr 54: Forskrift om miljøplan	